

4. Zmienne losowe

Zad. 4.1 Niech X oznacza liczbę orłów w trzech rzutach monetą.

- Wyznacz rozkład, dystrybucję (wzór i wykres) zmiennej losowej X .
- Oblicz $\mathbb{P}(X \leq 1)$, $\mathbb{P}(X > 2)$, $\mathbb{P}(X = 1,5)$, $\mathbb{P}(X = 1)$, $P(2 \leq X \leq 3)$, $\mathbb{P}(X < 3)$.

Zad. 4.2 Wyznacz rozkład zmiennej losowej, której dystrybucja wyraża się dla $x \in \mathbb{R}$ wzorem:

$$F(x) = \begin{cases} 0, & x < -1, \\ 0,2, & -1 \leq x < \frac{1}{2}, \\ 0,4, & \frac{1}{2} \leq x < 3, \\ 1, & x \geq 3. \end{cases}$$

Zad. 4.3 Niech X będzie zmienną losową określającą liczbę sukcesów w schemacie Bernoulliego z parametrami (n, p) . Oblicz $\mathbb{E}(X)$, $\mathbf{Var}(X)$.

Zad. 4.4 Niech $X \sim Poiss(\lambda)$. Oblicz $\mathbb{P}(X = 2)$, $\mathbb{E}(e^X)$.

Zad. 4.5 Zmienne losowe X, Y są niezależne i mają ten sam rozkład geometryczny z parametrem p , $0 < p < 1$. Znajdź $\mathbb{P}(X - Y = -1)$.

Zad. 4.6 Dobierz stałe A i B tak, by funkcja określona dla $x \in \mathbb{R}$ wzorem $F(x) = A + B \cdot \arctg(x)$, była dystrybucją pewnej zmiennej losowej X . Wyznacz gęstość zmiennej losowej X .

Zad. 4.7 Niech X będzie zmienną losową o gęstości $f(x) = \begin{cases} 0, & x \notin [-2, 2] \\ a(4 - x^2), & x \in [-2, 2]. \end{cases}$

- Wyznacz parametr a i narysuj wykres f .
- Wyznacz dystrybucję zmiennej losowej X i narysuj jej wykres.
- Oblicz $\mathbb{E}(X)$, $\mathbf{Var}(X)$.
- Oblicz $\mathbb{E}(3X + 2)^2$, $\mathbb{P}(|X| > 1)$.
- Zinterpretuj $\mathbb{P}(X < -1)$ na wykresie gęstości i dystrybucji.

Zad. 4.8 Wiedząc, że X ma rozkład wykładniczy z parametrem $\lambda > 0$ i $\mathbb{P}(X < 2) = \frac{3}{4}$, znajdź

- parametr λ ,
- dystrybucję zmiennej losowej X ,
- $\mathbb{E}(e^{-X})$, $\mathbf{Var}(e^{-X})$.

Zad. 4.9 Niech $X \sim N(1, 2^2)$. Oblicz $\mathbb{P}(X < 0)$, $\mathbb{P}(X < 1)$, $\mathbb{P}(X > -1)$, $\mathbb{P}(|X| > 1)$. Wyznacz rozkład zmiennej losowej $\frac{X-1}{2}$.

Zad. 4.10 Dany jest sześcian, którego krawędź X jest zmienną losową o rozkładzie jednostajnym na $[1, 2]$. Wyznacz:

- wartość oczekiwaną objętości tego sześcianu,
- rozkład objętości tego sześcianu.

4. Zmienne losowe - zadania do samodzielnego rozwiązania.

Zad. 4.1 Z partii zawierającej 100 wyrobów, z których 10 jest wybrakowanych, losujemy 5 wyrobów do sprawdzenia (bez zwracania). Znajdź rozkład zmiennej losowej określającej liczbę braków w wylosowanej próbce.

Zad. 4.2 Wyznacz rozkład zmiennej losowej, której dystrybuanta wyraża się dla $x \in \mathbb{R}$ wzorem:

a)

$$F(x) = \begin{cases} 0, & x < -\frac{1}{2}, \\ 0,3, & -\frac{1}{2} \leq x < 3, \\ 0,6, & 3 \leq x < \frac{7}{2}, \\ 1, & x \geq \frac{7}{2}. \end{cases}$$

b)

$$F(x) = \begin{cases} 0, & x < -2, \\ 0,2, & -2 \leq x < \frac{3}{2}, \\ 0,7, & \frac{3}{2} \leq x < 5, \\ 1, & x \geq 5. \end{cases}$$

Zad. 4.3 Niech X oznacza liczbę reszek w rzutach czterema monetami. Wyznacz:

- a) rozkład zmiennej losowej X ,
- b) $\mathbb{E}(X)$, $\mathbf{Var}(X)$,
- c) dystrybuantę (wzór i wykres) tej zmiennej losowej.

Zad. 4.4 Do 3 kolorowych pudełek (czerwone, niebieskie, zielone) wkładamy 3 kolorowe piłki (czerwoną, niebieską, zieloną), przy czym do każdego pudełka trafia dokładnie jedna piłka. Kolor pudełek, do których wkładamy piłki, nie jest znany w trakcie doświadczenia. Niech X będzie zmienną losową określającą liczbę prawidłowych przyporządkowań kul do pudełek pod względem kolorów. Wyznacz:

- a) rozkład zmiennej losowej X ,
- b) $\mathbb{E}(X)$, $\mathbf{Var}(X)$,
- c) dystrybuantę (wzór i wykres) tej zmiennej losowej.

Zad. 4.5 W pudełku znajdują się trzy ponumerowane od 1 do 3 żetony. Gracz losuje trzykrotnie żeton bez zwracania. Zdobywa tyle punktów, w ilu przypadkach numer żetonu zgadza się z numerem losowania. Wyznacz:

- a) rozkład zmiennej losowej X , określającej liczbę zdobytych punktów,
- b) $\mathbb{E}(X)$, $\mathbf{Var}(X)$,
- c) dystrybuantę (wzór i wykres) tej zmiennej losowej.

Zad. 4.6 Zmienne losowe X , Y są niezależne i mają ten sam rozkład dwumianowy $b(n, p)$, $n \geq 2$, $0 < p < 1$. Znajdź $\mathbb{P}(X + Y = 2)$.

Zad. 4.7 Zmienna losowa X ma gęstość $f(x) = \alpha(x^2 - 1)1_{(-1,1)}(x)$.

- a) Wyznacz parametr α .
- b) Wyznacz dystrybuantę zmiennej losowej X .
- c) Oblicz $\mathbb{E}(1 - X)^2$, $\mathbb{P}(X > 0)$.

Zad. 4.8 Zmienna losowa X ma gęstość $f(x) = ax(x - 3)1_{(0,3)}(x)$.

- (a) Wyznacz parametr a i narysuj wykres gęstości.
- (b) Wyznacz dystrybuantę zmiennej losowej X i narysuj jej wykres.
- (c) Oblicz $\mathbb{E}(4X - 1)$, $\mathbb{P}(X > 1)$.

Zad. 4.9 Zmienna losowa X ma gęstość $f(x) = \alpha(-x^2 + x + 2)1_{(-1,2)}(x)$.

- a) Wyznacz parametr α .
- b) Wyznacz dystrybuantę zmiennej losowej X .
- c) Oblicz $\mathbb{E}(2X - 1)$, $\mathbb{P}(X > 1)$.

Zad. 4.10 Zmienna losowa X ma gęstość $f(x) = \begin{cases} \alpha x^{\alpha-1}, & x \in (0, 1), \\ 0, & \text{w p.p.} \end{cases}$

- a) Wyznacz parametr α .
- b) Wyznacz dystrybuantę zmiennej losowej X .
- c) Oblicz $\mathbf{Var}(X)$, $\mathbb{E}(1 - X)^2$, $\mathbb{P}(X > \frac{1}{2})$.

Zad. 4.11 Niech $X \sim N(1, 4^2)$. Oblicz: $\mathbb{P}(X > -1)$, $\mathbb{P}(|X| < 6)$.

Zad. 4.12 Niech $X \sim N(3, 3^2)$. Oblicz: $\mathbb{P}(X > -2)$, $\mathbb{P}(|X| < 5)$.

Zad. 4.13 Niech $X \sim N(m, \sigma^2)$. Znajdź rozkłady zmiennych losowych

- a) $aX + b$, gdzie a i b są stałymi i $a \neq 0$;
- b) X^2 .

Zad. 4.14 Znajdź wartość oczekiwaną pola prostokąta, którego obwód jest równy 20, a jeden bok jest zmienną losową X o rozkładzie jednostajnym na $[1, 10]$.

Zad. 4.15 Znajdź wartość oczekiwaną pola trójkąta, którego wysokość jest dwa razy krótsza niż podstawa będąca zmienną losową X o rozkładzie jednostajnym na $[1, 4]$.